

Gerust sterven, gerust leven

Soms betrap ik mezelf op een vreemde gedachte. Als ik mijn straat in fiets, denk ik wel eens: 'Vanavond kan daar voor mijn huis de auto van de begrafenisonderneming staan.'

Bij nader inzien is die gedachte eigenlijk helemaal niet zo vreemd. Vreemder is dat we ons nauwelijks met de dood lijken bezig te houden. Wie in de kracht van zijn leven is en met zijn eigen familieleden eens rustig wil praten over zijn eigen overlijden, krijgt vragende blikken. Als christenen zouden we dat juist heel eerlijk onder ogen moeten kunnen zien. Niet voorbereid zijn op de dood is één van de grootste fouten in het leven. Als pastor krijg ik regelmatig te

maken met de tragische gevolgen daarvan. Gevolgen op allerlei niveaus: van het allerbelangrijkste, ons eeuwig welzijn, tot het praktische niveau van alledaagse dingen waar nabestaanden tegenaan lopen. In dit artikel wil ik tien vragen voorleggen over de voorbereiding op de dood. Zelfs wie er niet over wil of kan praten, kan zich op verschillende manieren voorbereiden. En wie dat doet, zal het merken: als je gerust kunt sterven, kun je ook pas echt gerust leven!

Niet voorbereid zijn op de dood is één van de grootste fouten in het leven

1. Bent u verzoend met God?

Verreweg de allerbelangrijkste vraag betreft onze

verhouding tot God. Na onze dood zullen we voor Hem staan. Zijn we met Hem verzoend? Je kunt deze vraag voor je uit schuiven of wegdeneren. In je hart kun je erop vertrouwen dat je toch altijd je best hebt gedaan en dat je voor iedereen klaar stond. Het verbaast mij altijd hoeveel mensen daarbij uitkomen. Als pastor moet ik bijna altijd zelf de naam van Jezus aandragen. Terwijl ik week in, week uit, verkondig dat er alleen door Hem eeuwig leven is!

Vrede met God heeft alles te maken met schuldbelijdenis. Er kunnen onbeleden zonden zijn, dingen uit het verleden die nog altijd een barrière vormen tussen God en ons. Waar het op aankomt, is dat we volkomen eerlijk worden tegenover God. Veel mensen zijn enorm geholpen door het hardop belijden van hun zonde, in aanwezigheid van iemand anders. Samen kun je bidden om vergeving en staan op de beloften uit Gods Woord (1 Joh. 1: 9).

Als de ander veel voor u betekent, zeg het gerust!

2. Zitten er dingen in relaties met anderen?

Niet alleen de relatie met God is van levensbelang, ook de relatie met anderen. Verzoening met God is onlosmakelijk verbonden met verzoening in de relatie met mensen (Matt.6: 14-15). Dat geldt zowel voor het geven van vergeving als het vragen om vergeving. Stel dat je een ander bedrogen hebt, die daarvan niets afweet. Je vraagt God om vergeving, maar de ander niet. 'Wat niet weet, wat niet deert,' denk je bij jezelf. En je eigen geweten is gesust doordat je God om vergeving hebt gevraagd. Zo werkt het natuurlijk niet.

Veel mensen laten conflicten voortsudderen. En opeens, onverwacht, kan de dood tussenbeide

komen. Als er iets zit tussen een ander en jezelf, wacht dan geen moment, maar maak het goed! Laat de dood u niet verrassen!

3. Weet de ander hoeveel u van hem of haar houdt?

Vlak voordat de Twin Towers instortten, belden veel mensen vanuit die torens naar familieleden om te zeggen hoeveel ze van hen hielden. Met de dood voor ogen wil je graag dat de ander het voor altijd weet: 'Ik houd zoveel van je!' Maar we krijgen niet allemaal de kans om dat te zeggen voor we sterven. Bovendien, waarom zouden we het daarop laten aankomen? We zijn soms wel erg bang om gewoon te zeggen hoezeer we de ander waarderen. Als de ander veel voor u betekent, zeg het gerust! Het zal u allebei goed doen!

4. Weet uw omgeving wat u gelooft?

'Pa geloofde wel, maar ja, hij was niet zo'n prater. Hoe hij dat beleefde, nee, dat hield hij voor zichzelf. Een lievelingslied? Nou, dat weten we eigenlijk niet...' Bij de voorbereiding van een begrafenis wordt dit heel vaak gezegd. Wat jammer, wat een gemiste kans!

Het is belangrijk om ons te uiten op het gebied van geloof, ook al is het misschien onbeholpen en voorzichtig. Soms merk je tijdens een huisbezoek hoeveel dat doet met bijvoorbeeld familieleden. Willen we herinnerd worden als mensen van wie het geloofsleven één groot vraagteken was? Of willen dat onze nabestaanden ons herinneren als mensen met een diepe liefde voor God? Wat een getuigenis kan er uitgaan van iemand die God groot maakt, met daden en met woorden!

5. Zijn de wensen rond uw uitvaart bekend?

Als militairen worden uitgezonden op een vredes-

missie, zijn ze verplicht om hun laatste wensen kenbaar te maken. Wat een wijze maatregel van Defensie! Maar waarom geldt dit niet voor iedereen? Wat is het troostvol voor een familie om bij een begrafenis te weten dat de overledene graag dit bijbelgedeelte gelezen wilde hebben. Het heeft zoveel meer waarde als hij of zij zelf al aanwijzingen heeft gegeven.

6. Stimuleert u nabestaanden om verder te leven?

Je kunt in je leven een sfeer creëren, die het voor nabestaanden heel moeilijk maakt om vrijuit verder te leven als je er niet meer bent. Bijvoorbeeld als je erg vast zit aan je spullen. 'Ik hoop, dat als ik er niet meer ben, dit nooit zomaar wordt weggegooid.' Of je kunt, misschien onbedoeld, een claim leggen op je omgeving. 'Zul je me beloven dat als ik er niet meer ben, je nooit...' We kunnen elkaar bewust in de vrijheid stellen: 'Als ik ooit zomaar weg zou vallen, ga dan vooral verder met leven!'

7. Geeft u uw man of vrouw de ruimte om te hertrouwen?

Eén van de meest gevoelige onderwerpen rondom de dood is een eventueel volgend huwelijk van degene die overblijft. Wat ligt dat vaak ingewikkeld! Wat kan degene die overblijft enorme schuldgevoelens hebben naar de overledene, als hij of zij een nieuwe relatie krijgt. Daarnaast is het voor kinderen, familieleden en vrienden vaak heel moeilijk te verwerken als een weduwe of weduwnaar een nieuwe vriend of vriendin krijgt. We kunnen heel veel ruimte bieden door tegen onze eigen man of vrouw bewust uit te spreken, dat hij of zij zich vrij mag voelen om een nieuwe relatie aan te gaan. Daar praat je niet gemakkelijk over. Maar het is wel een blijk van diepe liefde en zorgzaamheid als je die ruimte bewust creëert. En als je kinderen hebt, dan helpt het heel erg als ook zij dat weten.

Veel mensen laten conflicten voortsudderen. Opeens kan de dood tussenbeide komen

8. Bent u praktisch voorbereid op de dood?

Als iemand plotseling overlijdt, is dat een onvoorstelbaar grote schok voor de omgeving. Maar die schok wordt nog veel erger, als blijkt dat er in praktische zin van alles niet of slecht geregeld is. Verzekeringen bijvoorbeeld, of de regelingen rond een eigen huis. Veel echtparen hebben geen testament, terwijl ook zij door een ongeval beiden tegelijk om het leven kunnen komen. Hoe moet het dan verder met de kinderen, als die er zijn? Iedereen zou van tijd tot tijd die vraag onder ogen moeten zien: 'Wat gebeurt er als ik plotseling overlijdt?'

9. Straalt u uit dat het leven genade is?

Veel mensen voelen rond een overlijden wrok naar God toe. Vooral als het overlijden plotseling komt en zeker als het gaat om een jong iemand. Ook op dit punt moeten we ons verre houden van het beoordelen, laat staan het veroordelen van elkaar. Als mens kun je soms strijden met God. Tegelijk is het zo, dat wrok naar God toe niet helpt, en het verdriet alleen maar erger maakt. Wat is het daarom zegenrijk, als we iets van die wrok bij onze nabestaanden kunnen voorkomen. Dat kan door uit te stralen dat we het leven als een geschenk uit Gods hand ontvangen. Eigenlijk is het vreemd dat we God danken voor iedere dag die Hij geeft en vervolgens boos op Hem worden als Hij dat leven niet meer geeft. Het is goed dat we dit aardse leven liefhebben. We hebben het van God gekregen, en we mogen het intens waarderen. Maar het is wel

belangrijk dat we blijven beseffen dat elke dag genade is. En dat wij ook zelf niet kunnen overzien wat Gods bedoelingen zijn.

10. Stralen we uit dat ook de dood genade is?

De laatste vraag is misschien wel de moeilijkste. Stralen we ook uit dat de dood genade is? 'Het leven is voor mij Christus, en het sterven is voor mij winst', schrijft Paulus aan de gemeente van Filippi (1: 21).

Voor wie gelooft in de Here Jezus is de dood de poort naar het eeuwig leven, waar God alle tranen van de ogen afwist. Soms lijkt het wel of we dat vergeten, ook als het gaat om onze eigen dood. Natuurlijk: als we jong zijn of volop in het leven staan, zijn we ontzettend hard nodig. Maar de dood betekent niet de grote nederlaag, zoals die in sommige rouwadvertenties naar voren komt: 'Je hebt eindeloos gevochten, totdat je niet meer kon.' Eenmaal is de dood al overwonnen, toen de Here Jezus stierf aan het kruis en opstond op Paasmorgen. Wie gelooft, mag daaruit leven. En we doen er goed aan, om dat ook naar elkaar toe te blijven benadrukken: dit leven is goed, maar wat komt is beter!

Bezig zijn met vragen rond ons levenseinde, is dat vreemd? Ik zou eerder zeggen: het zou een prioriteit voor ons moeten zijn! Het is vreemd om niet aan de dood te denken. Want alleen wie gerust kan sterven, kan ook gerust leven!

*René van Loon,
Predikant Hervormde wijkgemeente Schollevaar,
Capelle aan den IJssel*

Met toestemming ingekort overgenomen uit De Waarheidsvriend.